

UCHWAŁA NR XXV/197/2013
RADY GMINY ZAWONIA
z dnia 25 maja 2013 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Zawonia na lata 2013 - 2020**

Na podstawie art.18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz.U. z 2001r. Nr 142, poz.1591 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jedn. Dz.U. z 2005r., Nr 180, poz.1493 z późn. zm.) Rada Gminy Zawonia uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Zawonia na lata 2013 – 2020, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Zawonia.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca
Rady Gminy Zawonia
Dorota Woratniak
Dorota Woratniak

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W GMINIE ZAWONIA
NA LATA 2013 - 2020**

WSTĘP

Głównym zadaniem Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w rodzinie na terenie gminy Zawonia jest wzmocnienie oraz usystematyzowanie działań i zadań realizowanych przez różne podmioty, w tym zakresie, a także udzielanie szeroko rozumianego wsparcia dla rodziny.

Rodzina jest pierwszym i najważniejszym środowiskiem każdego człowieka. Rozwija jego osobowość, system wartości, poglądy. Uczy życia w społeczeństwie i kształtuje sposób nawiązywania relacji międzyludzkich. W przypadku dezorganizacji rodziny i pojawienia się zachowań patologicznych niezbędna jest pomoc instytucjonalna skierowana do wszystkich członków rodziny.

Jednym z rodzajów nieprawidłowych zachowań o dużej szkodliwości społecznej i jednostkowej jest przemoc domowa. Według definicji zawartej w art. 2 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz ofiar przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2005 Nr 180, poz. 1493 ze zmianami), przemoc to: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członka rodziny- należy przez to rozumieć osobę najbliższą, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”

Na podstawie art., 6 ust. 1 i 2 ustawy zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w Rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego. Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym m.in.:

opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Zgodnie z art. 9b działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie realizuje Zespół Interdyscyplinarny .

Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań wszystkich podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz specjalistów w tym zakresie, w szczególności poprzez:

1)diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,

- 2) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, które mają na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- 3) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie
- 4) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym
- 5) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Działania przedstawione w programie mają charakter długofalowy, więc ich realizacja będzie kontynuowana w następnych latach.

Podczas realizacji Programu zadania związane z przeciwdziałaniem przemocą w rodzinie mogą ulec zmianie w miarę potrzeb, sytuacji społecznej, warunków życia rodzin itp.

Przemoc domowa jest problemem złożonym i traktowana jest nadal, jako sprawa wstydliva, skrywana w czterech ścianach nie można określić skali tego zjawiska. Brak jest diagnozy problemu w odniesieniu do poszczególnych grup ofiar i osób starszych, niepełnosprawnych i dzieci. Rodziny, w których wystąpiła przemoc niechętnie ujawniają te informacje innym służbom m.in. pracownikom socjalnym, nie godzą się na przekazywanie danych innym instytucjom lub wycofują się ze współpracy.

Do grupy osób pracujących z rodziną, w której występuje przemoc należą: pracownicy socjalni, pracownicy służby zdrowia, oświaty, wymiaru sprawiedliwości, funkcjonariusze organów ścigania, terapeuci, pracownicy organizacji pozarządowych.

Na przemoc w rodzinie można patrzeć z różnych punktów widzenia:

- z perspektywy indywidualnej, tj. przez pryzmat osoby doświadczającej przemoc lub przez pryzmat sprawcy,
- z perspektywy systemowej, tj. poprzez ukazanie możliwych form wsparcia dla osób uwikłanych w przemoc oraz
- z perspektywy społecznej oznaczającej odbiór społeczny zjawiska przemoc w rodzinie, postawy członków lokalnej społeczności wobec aktów przemoc oraz czynniki mogące sprzyjać przemoc lub ją usprawiedliwiać.

Na problem przemoc w rodzinie można także spojrzeć z perspektywy:

- prawnej, kiedy akt przemoc jest przestępstwem określonym w kodeksie karnym i zagrożonym określoną karą,
- moralnej, kiedy dokonywanie przemoc jest krzywdzeniem słabszego, a sprawca powinien podlegać sankcjom własnego sumienia i potępieniu ze strony innych,
- psychologicznej, kiedy przemoc to sytuacja cierpienia i bezradności, która odślania mechanizmy wewnętrzne i sytuacyjne oraz złożone procesy interakcji między sprawcą a osobą doświadczającą przemoc.

Zjawisko przemocy w rodzinie jest intencjonalnym działaniem członka rodziny, wykorzystującego nierównowagę sił, naruszającym prawo i dobra osobiste jest przede wszystkim indywidualnym dramatem osób jej doświadczających.

W świadomości wielu osób funkcjonują mity i stereotypy na temat przemocy w rodzinie. Większość z nich jest używana jako argument za stosowaniem przemocy lub jako jej usprawiedliwienie służące do ukrycia, zamaskowania i zbagatelizowania problemu. Są one bardzo niebezpieczne, gdyż z jednej strony zniewalają ofiarę przemocy dając sygnał o społecznym przyzwoleniu na przemoc i o bezkarności, a z drugiej strony utrudniają świadkom reagowanie i decyzje o pomocy dla ofiar.

Przykłady stereotypów:

-przemoc w rodzinie to prywatna sprawa, nikt nie powinien się wtrącać- natomiast przemoc, wykorzystywanie, bicie, gwałcenie jest przestępstwem ściganym przez prawo;

-przemoc zdarza się tylko w rodzinach patologicznych- przemoc występuje we wszystkich grupach społecznych, niezależnie od poziomu wykształcenia czy sytuacji materialnej;

-przemoc jest wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele ofiary- przemoc to także poniżanie, obelgi, zastraszanie, zmuszanie do określonych zachowań, grożenie;

-to był jednorazowy incydent- rzadko kiedy przemoc pojawia się tylko raz. Ofiary proszą o pomoc w ekstremalnych sytuacjach, gdy mają za sobą długą historię przemocy;

-gdyby ofiara naprawdę cierpiała, odeszłaby od sprawcy- osoby doznające przemocy znajdują się w bardzo trudnej sytuacji wypełnionej bólem, cierpieniem, strachem, bezsilnością i poczuciem osamotnienia. Trwanie w związku pełnym krzywdzenia wynika między innymi z wyznawania tradycyjnych wartości takich jak miłość, trwałość małżeństwa, mylnego przeświadczenia, że sprawca jest dobry dla dzieci, gdyż ich nie bije, przekonania o zależności ekonomicznej od sprawcy i niemożności samodzielnego funkcjonowania, wiary w obietnice sprawcy, że się zmieni, itd.

Ważnym czynnikiem warunkującym skuteczność podejmowanych działań jest współpraca wszystkich instytucji w zakresie rozwiązywania problemów związanych z przemocą w rodzinie.

Podmiotami działającymi w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie gminy Zawonia są:

- 1) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zawoni.
- 2) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zawoni
- 3) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Trzebnicy
- 4) Zespół Szkół w Zawoni
- 5) Zespół Szkół w Czeszowie
- 6) Zespół Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej w Zawoni
- 7) Sąd Rejonowy w Trzebnicy

- 8) Prokuratura Rejonowa w Trzebnicy
- 9) Komenda Powiatowa Policji w Trzebnicy
- 10) organizacje pozarządowe.

CZYNNIKI GWARANTUJĄCE WŁAŚCIWĄ REALIZACJĘ PROGRAMU.

1. Poparcie działań i współpraca z samorządem Gminnym,
2. Dobra znajomość środowiska przez pracowników socjalnych,
3. Kompleksowa współpraca służb i instytucji na terenie gminy oraz poza nią,
4. Otwartość i chęć współpracy specjalistów,
5. Silne więzi rodzinne, chęć zmiany i wyjścia z kryzysu.

Określenie zadań i celów:

Zadania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie gminy Zawonia to:

1. Efektywnie przeciwdziałać przemocy w rodzinie,
2. Zmniejszyć negatywne skutki występowania przemocy w życiu rodzinnym i społecznym,
3. Usprawnić współdziałanie służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy,
4. Podnosić świadomość społeczną na temat przyczyn i skutków przemocy domowej.

Przemoc domowa jest przestępstwem, ale ofiara przemocy często nie jest w stanie dostrzec grożącego jej niebezpieczeństwa i spustoszeń w psychice. Nieodpowiednie potraktowanie osoby zgłaszającej się po pomoc może doprowadzić do powtórnego zranienia, co spowoduje, że ofiara przemocy w rodzinie traci nadzieję na uzyskanie pomocy. Udzielanie optymalnej pomocy możliwe będzie poprzez stałe podnoszenie kwalifikacji i umiejętności w zakresie pracy z ofiarami przemocy domowej przez służby działające w tej dziedzinie oraz zapewnienie profesjonalnej pomocy psychospołecznej i prawnej w odpowiedniej jednostce, a w uzasadnionych sytuacjach także zapewnienie schronienia ofiarom przemocy.

Przemoc w rodzinie nie jest czynem jednorazowym i często ma długą, nawet kilkunastoletnią historię oraz powtarza się według pewnych prawidłowości. Dlatego niezbędne jest tworzenie i rozwijanie programów pomocowych dla ofiar przemocy domowej, a także dla świadków przemocy (w tym dzieci).

Działania podejmowane przez pojedynczą instytucję często nie wyczerpują możliwych rozwiązań w danej sytuacji. Natomiast wspólne działanie instytucji obejmujących swoimi kompetencjami różne dziedziny życia może doprowadzić do wypracowania rozwiązania najlepszego w danej sytuacji dla konkretnej rodziny i spowodować zatrzymanie przemocy w środowisku..

Dzięki współpracy różnych instytucji możliwe jest udzielanie kompleksowej pomocy osobom dorosłym, starszym i dzieciom. Dlatego ważne jest stałe podnoszenie kwalifikacji osób z instytucji współpracujących. Zwiększanie umiejętności w zakresie pracy z ofiarami przemocy domowej spowoduje, że zachowanie osób doznających przemocy nie będzie niezrozumiałe i zniechęcające do pomagania.

Dzięki prowadzonym licznym akcjom medialnym o zasięgu ogólnopolskim następuje w świadomości społecznej obniżenie poziomu akceptacji dla zachowań przemocowych, zwłaszcza w kręgu rodzinnym. Prowadzenie tego rodzaju akcji na poziomie lokalnym będzie wpływać na wzmacnianie postawy braku akceptacji dla przemocy domowej, co w efekcie przyczyni się do zwiększenia poczucia bezpieczeństwa u osób jej doznających. Skutkiem wzrostu poczucia bezpieczeństwa ofiar będzie poszukiwanie pomocy w rozwiązywaniu problemu w odpowiednich instytucjach. Rozpowszechnianie informacji o służbach ustawowo zaangażowanych w działania na rzecz ofiar przemocy domowej oraz dostępnych formach pomocy spowoduje, że osoby tego potrzebujące częściej będą sięgać po oferowaną pomoc.

Ważnym działaniem jest prowadzenie edukacji dzieci i młodzieży. Dzieci będące świadkami przemocy domowej mają tendencję przenoszenia nieprawidłowych zachowań społecznych poza krąg domowy, co często stanowi główne źródło niedostosowania społecznego, przestępczości nieletnich i innych problemów. Dobrą metodą oddziaływań naprawczych jest realizowanie programów profilaktyki przemocy w szkołach oraz objęcie dzieci doświadczających przemocy indywidualnymi oddziaływaniami wspierającymi. Skutecznym oddziaływaniem zapobiegawczym ukierunkowanym na uczenie dzieci obrony swoich praw, jest zdobycie umiejętności zachowań asertywnych. W kampaniach edukacyjnych ważne jest położenie nacisku na obalanie mitów i stereotypów na temat przemocy w rodzinie i przekazanie wiedzy na temat skutecznych metod rozwiązywania problemów.

CEL GŁÓWNY, CELE OPERACYJNE ,DZIAŁANIA

Celem głównym Gminnego Programu przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie jest:

Zorganizowanie skutecznego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie

Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie na terenie gminy Zawonia, zapewnienie ochrony jej ofiarom oraz skuteczne oddziaływanie na jej sprawców

Osiągnięcie celu głównego jest uwarunkowane realizacją następujących poszczególnych celów operacyjnych i zawartych w nim działań :

CEL OPERACYJNY 1

Wsparcie rodzin, w których stosowana jest przemoc

Działania:

- udzielanie przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej pomocy finansowej rzeczowej rodzinom dotkniętym przemocą,
- prowadzenie przez pracowników socjalnych pracy socjalnej z rodzinami, w których stosowana jest przemoc,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez podejmowanie działań edukacyjnych służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie (np. udział w szkoleniach i warsztatach edukacyjnych),
- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i prawnej dla rodzin dotkniętych przemocą,
- prowadzenie edukacji wśród ofiar przemocy w rodzinie w zakresie przysługujących im praw
- tworzenie grup wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie poprzez motywowanie ich i kierowanie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych.

CEL OPERACYJNY 2

Podnoszenie świadomości mieszkańców gminy Zawonia na temat przyczyn i skutków przemocy domowej oraz promocja pożądanых postaw społecznych

Działania:

- podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej na temat przemocy w rodzinie m.in. poprzez organizowanie prelekcji, pogadanek, warsztatów profilaktycznych oraz upowszechnianie materiałów edukacyjno-informacyjnych, także o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy w rodzinie,
- prowadzenie wśród dzieci i młodzieży profilaktyki agresji i przemocy, m.in. poprzez organizowanie zajęć w ramach szkolnego programu profilaktyki,
- organizowanie dla nauczycieli i pedagogów szkoleń i warsztatów dotyczących przemocy w środowisku szkolnym i rodzinnym,
- współuczestnictwo w programach i kampaniach społecznych poświęconych przemocy w rodzinie i jej skutkom.
- rozwijanie poradnictwa rodzinnego i edukacji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
- współpraca z mediami – promowanie nowatorskich rozwiązań na temat przyczyn i skutków przemocy oraz wzrost zachowań prospołecznych.

CEL OPERACYJNY 3

Podnoszenie efektywności działań i współpracy instytucji oraz organizacji świadczących pomoc osobom doświadczającym przemocy w rodzinie.

Działania:

- działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Zawonia,

Kontynuowanie przez pracowników socjalnych i przedstawicieli policji i kuratorów sądowych wizyt w rodzinach zagrożonych i dotkniętych przemocą w rodzinie,

-zintegrowanie działań ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie gminy poprzez wypracowanie procedur aktywnej i stałej współpracy placówek oświatowych, jednostek pomocy społecznej, służby zdrowia, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, sądu rejonowego, Kościoła i organizacji pozarządowych

CEL OPERACYJNY 4

Opracowywanie i realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

- organizowanie cyklicznych szkoleń, narad nt. procedury „Niebieska Karta” i zjawiska przemocy w rodzinie,
- przygotowanie odpowiednich materiałów informacyjno-edukacyjnych nt. infrastruktury placówek pomocowych (informatory, ulotki, plakaty),
- prowadzenie działalności informacyjnej nt procedury „Niebieska Karta”,
- prowadzenie działań terapeutycznych dla ofiar przemocy w rodzinie przy współpracy innych organizacji, instytucji,

Przewidywane efekty realizacji programu

1. zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy,
2. Wzrost efektywności współpracy instytucji działających na rzecz osób doświadczających przemocy domowej,
3. Udzielanie profesjonalnej pomocy dla ofiar i świadków przemocy domowej,
4. Zmniejszenie liczby zachowań przemocowych,
5. Utworzenie systemu informacyjnego na temat zjawiska przemocy oraz możliwości uzyskania pomocy,
6. Dostosowanie oferty specjalistycznej pomocy do potrzeb ofiar i świadków przemocy domowej.
7. Zwiększenie świadomości dzieci i młodzieży na temat zagrożeń wynikających ze zjawiska przemocy w rodzinie
8. Zwiększenie zaangażowania społeczności w sprawy przeciwdziałania przemocy

Źródła finansowania programu

Środki na realizację programu mogą pochodzić z następujących źródeł:

- budżet gminy,
- budżet państwa,
- państwowe fundusze celowe
- funduszy unijnych
- z innych źródeł (np. darowizny)

Monitorowanie i ewaluacja programu

Monitoring programu poprzez zbieranie, analizę i interpretacje danych przy zastosowaniu technik ilościowych (np. koszty, ilość świadczeniobiorców, ilość usług) i jakościowych (np. ankiety, obserwacje, opinie, dyskusje, raporty) ma na celu ocenę wartości programu. Gromadzone dane będą pomocne dla planowania, realizacji i ewentualnego rozwoju Programu. Pozwolą zidentyfikować i rozwiązać problemy, które pojawią się w trakcie wdrażania dokumentu oraz stwierdzić czy wyznaczone działania zmierzają w słusznym kierunku i przynoszą zakładane rezultaty.

Program jest dokumentem otwartym może podlegać okresowym weryfikacjom i niezbędnym modyfikacjom stosownie do zmieniającej się rzeczywistości społeczno-ekonomicznej, rozeznanych potrzeb mieszkańców gminy oraz wymogów prawa.

Przewodnicząca
Rady Gminy *Pawonia*

Dorota Worotniak